

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt. 50 kr. egy hóra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:

Ifj. Gily Ede.

Kiadó s iaptulajdonos.

Kutasi Imre

Szerkesztőség: Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet).

Kiadóhivatal: Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint).

Hirdetések a legméréskeitebb arszámitás mellett vétetnek fel

Egyes szám 4 kr.

A vésszhang.

Debreczen, február 21.

Az osztrák képviselőház egyhangulag elhatározta a minap, hogy felhivandó a kormány miszerint a vám- és kereskedelmi szerződést Magyarországnak mondja fel és csak oly szerződést kössön, amely minden irányban megfelel Ausztria követeléseinek. Ausztriában nem veszik észre, hogy a magyar parlamentben és a magyar publicisztikában a legszigorubb tárgyilagossággal vitatják a szerződés megújítás kérdését és hogy itt megőrizték azt a nyugalmat és méltóságot, amelylyel a kiegyezés tárgyat kezelni kell.

Ausztriában ellenben folyton dühöngtek Magyarország ellen. Tartománygyűlésekben, testületek- s egyesületekben szidták és sértegették hazánkat, amit a nálunk megőrzött nyugodtság nehezen tesz megfoghatóvá. Magyarországot napról-napra ócsárolták és gyalázták odaát, mi pedig erős jogunk tudatában tudomást sem vettük a méltatlanságról.

Most azonban az osztrák képviselőház is jónak látta neki esni Magyarországnak. A szerződés felmondását egyhangulag elhatározták és utasították a kormányt, hogy csak Magyarországot károsító szerződést kössön, csak ilyen kiegyezést fogadjon el. Ennek folytán a magyar képviselőház ad hoc egyesült ellenzékei már a kereskedelmiügyi minisztérium költségvetésének tárgyalása alkalmával három részből álló

határozati javaslatot szándékoznak benyújtani, mely úgy hangzik, hogy 1. utasítatik a kormány, hogy Ausztriának mondja fel a vám- és kereskedelmi szerződést; 2. hogy az osztrák kormánynyal azonnal szakítsa meg a tárgyalásokat; 3. hogy idejekorán tegyen meg minden intézkedést az önálló vámtörvénylétesítése végett.

Ez indítványnak a magyar képviselőházban nincs kilátása a sikerre. A szerződőtárs megrohanásának elvét Magyarország semmiesetre sem követkei és a magyar kormány ilyen utasítást nem fogadhat el. Ha már az osztrák kormány által elfogadott utasítás is nagy politikai hiba: a magyar képviselőházi ellenzékek indítványának elfogadása egyszerűen végzetes lenne.

A Bánffy-kabinet ez indítvány elfogadása ellen fog nyilatkozni és ez állásfoglalásnak indokolása abban kulminál, hogy felesleges a szövetség felmondására vonatkozó indítványt elfogadni, miután a felmondás ugyanis okvetlen meg fog történni. Az indítvány második és harmadik pontját nem fogadhatja el a kabinet, mert a tárgyalásokat a törvény értelmében folytatnia kell, már pedig az Ausztriával megújítandó szövetség tárgyalásába nem léphet be, ha annak minden áron való megszakítására szóló szigorú utasításokat kap utravalóul.

Ezt minden okos politikusnak be kell

látania, csak az ellenzéknek nem. Az ellenzéknek ugyanis csak az a célja, hogy a költségvetés tárgyalását még tovább nyujtsa és egy lehetetlen üggyhöz hosszakalmas vitákat kössön, melyeknek csak egy céljuk van: a b e n e m v a l l o t t o b s t r u k c z i ó t m é l t ó a n á l c z á z n i. Ámde a farsangnak vége van s a bolondok tánca is kell hogy valahára véget érjen. Le az álarcczal!

Politikai hírek.

Minisztertanács.

Minisztertanács volt a kormányelnökségi palotában. A miniszter tanács — úgy halljuk — behatóan foglalkozott a képviselőház közelebbi tanácskozási rendjének beosztásával is, tekintettel nevezetesen arra, hogy a budgetvita esetleges megszakításával szükséges lesz több sürgös természetű előterjesztésnek a napirendre tűzése.

A kvótabizottság.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök a képviselőház ülésében a következő határozati javaslatot nyujtotta be: Minthogy az 1887. XXIII. t.-cz. értelmében elérkezett annak ideje, hogy azon hozzájárulási arány újból való megállapítása végett, mely szerint a magyar korona országai az 1867. XII. t.-czben a sanctio pragmatica folytán közöseknek ismert ügyek terheit viselik, az 1867. XII. t.-cz. 22. §-a értelmében az ezen törvényben meghatározott módon egyezkedések kezdessenek, az országgyűlés egy 15 tagból álló országos küldöttséget küld ki, a melybe a képviselőház 10, a főrendiház 5 tagot választ saját kebe-

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

A menekülő.

Irtá: Kisteleki Ede.

Szinte sötét volt a láthatár a nagy forrástól. Nyárközépi nap délutánján a csöngőlei erdő tájékáról a kisteleki tanyák lakói valami rianásszerű zajt hallottak.

A mint a rendet vágták a kaszások a rozsbán, felegyenesedtek és néztek hátra felé arra éjszaknyugatnak.

S egyszerre csak amoda a sivány homokbuczkák legmagasabbján megjelent ott az „állat“.

Az állat ott meghorkant s ormányát megfente a homokbuczka apró kavicspetéiben, mintha a vért akarta volna letörölni magáról.

Vértzett. Nagy agancsait meg-megrázta, aztán egy keserves mély bőséggel fordította hátra karcu nyakát.

A hang iszonyu fájdalmas panaszlón, esdeklőn, hívó harsonaként szállt be a nagy pusztaságba. S erre előugrottak a csöngőlei pásztorok, gamós vasvégű botjaikkal, nyomokban bodros szőrű tuczi ebeikkel.

A jelenség után futottak. A csodaállat amilyet még nem láttak az alföldi juhászok s a tanyák népei, közel bevárta magához a támadókat.

Mikor alig husz-harmincz lépésnyire voltak, akkor gondolt csak a menekülésre. Fá-

radt lehetett nagyon, mert látszott, hogy inkább pihent volna a sivány fővényben még egy darabig.

Akkor felkapta a fejét s a táguló orlikain át nagyot szíva az égetően forró levegőből, eliramlott a pusztán át a tanyáknak.

A pásztorok még jó ideig hányták utána az üres levegőbe kampós botjaikat s az ebek egymáson bukfeneket vetve esaholtak még utána.

De az már akkor távol volt. Ott a Sinka-féle tanya közelében a fiatal akácok árnyában megállott kifujni magát s hátát nekifordítva az egyik fa derekának, kinos nyöszörgés között dörgölözött ahoz. Ott a hátulsó ina táján egy csomó aludt vér képezett a bársonyfényű sötétsárga szőrön esunya vörös foltot.

Ott furdott bele a golyó, mely a csontig rejtődött alá.

S hogy a pásztorok már kimaradtak az utána való futásban, csak most tértek lélekzethez nagy felszenderedésükből s szóba eredtek egymással.

Merről jöhetett e tájakra ez az állat, milyet még nem láttak? Az öreg Raby Mátyás is beszélt.

— Ötvenhat esztendeje lakom a csöngőlei pusztát. Nagy földhatár az, amit belátott innen a két szemem magam körül, Majsától Dorosmáig, le egészen Szeged városáig feltetszik olykor tiszta időben, ami csak ezen a sima térségen fekszik.

— Mikor a nagy vizek voltak és a Duna ága, mint mondják, ide leszakadt, abban az esztendőben láttam csoda madarokat. Kanál-

száju, hórihorgas szárnyasokat, minőket soha azelőtt s azóta sem láttam.

— A nagy havas teleken farkast is ütöttem már le kampósommal.

— De ilyen férget mint az előbbi, az én két szemem soha se látott.

S találgatták, hogy mifele lehet ez állat.

Olyan, — huz ahhoz a termete, mintha valami svájci tehén óriási borja volna, kisarjadzó szarvakkal.

Valami csodatehén talán?!

S a csodatehén azalatt lepihent a Sinka akácjai alatt. Meg megnyalagatta fájdalmas sebeit fekvő helyében. Majd felnyujtotta nyakát s fátyolos tekintetű szemeit kérdőleg fordította hátra az idegen tartományba.

S egyszerre csak ismét kiszakadt a száján az a fájdalmas, szívet átjáró bődülés, mely hosszú sivalkodássá torzulva, recsegve hangzott be a pusztá csöndjébe, elhalóan, lassan, egészen a majsai határig.

A kaszások újra felegyenesedtek a dülő rendek közül, s kaszáikat nyélre állítva fordulnak a hang felé, mely szomorúan, kérlelő hívásként járta át bensőjüket.

De a szarvastehén bögését odafenn a hegyek között levő erdőben nem hallhatta meg többé az ő kis ünökéje.

Hajnál pirkadt még a Mátra-aljban, midőn még emléjén feküdt a kis borja.

Őt döfkölte fejével s csepegtette szájába tejét.

Mikor a kürtző hallatszott, felriadt és csak azt vette észre, hogy két nagy eb marczangolja az orrát.

léből azon ezébből, hogy ezen küldöttség ő felsége többi királyságai és országai törvényhozása által választandó hasonló számú küldöttséggel az 1867. XII. t. cz. 18., 19. és 20. §§-aiban kijelölt tárgyak, valamint a felett a kérdés felett értekezésbe bocsátkozzék, vajjon a határvizdék után vállalandó közös költségek hozzájárulási arányáról szóló 1872. IV. t. cz. továbbra is érvényben maradjon-e? Az értekezés bevégezte után ezen országos küldöttség jelentése haladéknélkül az országgyűlés elé lesz terjesztendő, Budapesten, 1896. febr. 20. B. B. Á. n. f. y.

A stomfai petíció a bizottságban.

A képviselőház IV. bíráló bizottsága tegnap délután öt óraker vette tárgyalás alá Hegedűs Sándor elnöklése mellett a Stomfán 1895. december 6. án és 7. én megejtett képviselőválasztás ellen beadott kérvényt. Ugy a kérvényezők képviselője Bakonyi Elek dr., mint a mandátum védője Darvai Fülöp dr. hosszas beszédben ismertette álláspontját, úgy, hogy a tárgyalást még ma is folytatni fogják.

A söradó változatlan marad.

Azon hírekkel szemben, amelyek szerint a söradónak egy Magyarországon, mint Ausztriában 36% kal való emelése tervezetnék, a Bud. Tud. fől van hatalmazva annak kijelentésére, hogy legalább a magyar pénzügyi kormány a söradónak semmiféle fölemelését sem tervezi.

Külföld.

Az osztrák választási reform.

A reichsrathban meg volt a választási reformjavaslat első olvasása. Brzora dr. kijelenti, hogy a javaslat ugyan 3 milliónál több embernek ad választási jogot, de mégis igazságtalan, mert erre a három millióra csak 72 mandátum esik. A mostani választási rendszer minden viszassága és privilégiuma érvényben marad. Ez ellen pártja a legvégső parlamenti eszközökkel fog küzdeni. A párt hű marad ahhoz az álláspontjához, mely az általános választási jogot követeli.

Kis borja megriadva futott alá a lejtőn. Ott látta még a sűrűben egyszer felszökni, aztán gyors egymásutánban két dőrejt hallott. Akkor furdott a golyó testébe.

Most alkony közelg, ugyanazon napnak alkonya, s négy megyén keresztül törtette itt pihen az alföld déli szegélyén.

De az idegen vidék is telve van ellenséggel.

A nyöszörgőn elhangzó bögsére a Sinkatanya felől neküramodnak a gulyás gyerekek s furkós botjaikat magosan tartva, nagyokat is hujjángatva lebzselnek a menekülő pihe-nője felé.

S a nyolcz agancsu nemes állat, mintha mély megvetéssel, rezignáló lemondással be akarná várni támadóit, újból lehajtja fejét a fák mellett elhaladó árok gyepre, virágos hű partjára.

Hadd boruljon hát fátyolos szemekre az éjszaka.

Merengésből egy hatalmas botütés riasztja fel s a sajtó fájdalomra felszökik a menekülő fektéből s szarvával nekiforgulva ellenségeinek, megrázza fejét s levált délnek a sik pusztába hatalmas szökésekkel.

A gulyás gyerekek, mint előbb a juhászok kutyái, egymáson bukfencznek által s a rémálattól megiszonyodva, elképedt félelemmel tartanak vissza a tanyához.

A sikon azután jó darabig nem akadt többé ellenségre a megsebzett menekülő.

Olykor megállt az árnyéktalan pusztaságban, megszagolta a gyepet s szaglázva lépett egy-kettőt maga körül.

Mintha valamit keresett volna. Az éhség kinozta, de jobban a szomszág. Már beállhatott a sebláz.

Aztán, hogy a szikkadt avaron nem talált

Az osztrák agrár-kongresszus.

Az agrár kongresszust megnyitották majd nem az összes minisztériumok, kulturtanácsok és mezőgazdasági egyesületek képviselőinek jelenlétében. Lobkovitz Ferdinánd herczeg elnök a tanácskozások néhány tárgyát, köztük a Magyarországgal való kiegyezés kérdését ismertette. Kijelentette, hogy Ausztria irigység nélkül nézi Magyarországnak majd nem példátlan fellendülését, a mely utóbbi körülményvel Magyarországnak számolnia kell. Az eddigi kiegyezési feltételek módosítása sürgősen szükséges. Ez álláspontot bizonyára magyar részről is méltányolni fogják. Ezután gróf Ledebur földmívelésügyi miniszter szólalt fel, akit a jelenlevők élénken üdvözöltek. A miniszter üdvözölte a gyűlést és kijelentette, hogy mindenkor kötelességének tartja, hogy a mezőgazdasági viszonyokról tájékoztatást szerezzen. Mindenütt intézkedni fog, ahol segítségre van szükség és határozottsággal fogja képviselni azokat az érdekeket, amelyek az özkormány támogatását igénylik: a mező- és erdőgazdaság érdekeit. Szerencsésnek érzem magam — ugymond a miniszter — hogy a kongresszus tagjait teljesen megnyugtathatom aziránt, hogy minisztériumaim körében nem hiányzik a helyes érzék, jóindulat és előzékenység a mező- és erdőgazdaság szükségletei iránt, ami a magyar kormánnyal a vám- és kereskedelmi szerződés megújítás iránt folyamatban levő tárgyalásoknál is kifejezésre fog jutni. A kedvezőtlen anyagi viszonyok javítására irányuló agrár- és szociális politikai intézkedések a kormány kebelében a leg-egészségesebb támogatásra találtak. Az agrár-kongresszus ezután megkezdte a napirend tárgyalását.

A bolgár fejedelem elismerve.

Egy kiváló orosz személyiség közölte a „Köln. Ztg.“-gal, hogy Ferdinánd fejedelem elismerése leginkább Lobanow herczeg közreműködése folytán történt. A fejedelem még abban az időben, amikor Stambulov kezében volt a hatalom, ennek tudtával és tanácsára megkísérelte a kibékülést Oroszországgal és evégett titkos támogatásért több ízben Lobanow herczeg akkori bécsi orosz

enyhületére semmit, még egyszer hátra fordult éjszakkak, ama tája felé, honnan a hegyek hős aljából, lombos erdők éjszakai árnyából ide lenekült a szemvakító napsugárzattal káprázó pusztaságba. Újra hívta a borját. S várt a feleletre. Hörögve, tompán, lassan ki-nyújtott nyakkal várta a választ. Azt az ismerős hangot, mely máskor megszólalt közelében. S mintha látta volna lázas képzelődésével az üszökét feltetszeni valahol közelében, szokatott horkolással futott egy darab utat visszafelé.

Aztán újból leütötte szügyébe fejét s megállt.

Talán azon gondolkozott, hogy jobb lesz visszatérni ama tájakra, az otthona édes földjére, honnan kiüldözték. Szimatolt a légtelen, mintha a nyomokat keresné, melyek visszavezérelnék.

De az idegenben nem találta meg többé a saját nyomait sem.

Majd újból reszketés fogta el testét, mintha sajdulni érezte volna mély sebet s eszébe jutott a fegyver dőrej, az ón mely beléje furdott.

S az iszonyat ösztönével fordult megint meg utjában s ügetve vándorolt tovább a menekülő a pusztán alá.

A pusztaság is elmaradt mögötte. A falu határához közel érkezett. A baromkut közelében haladt. Sebe égett, nyelve kilógott szájából s olykor prüszkölő köhésceléssel rázkódott meg.

De a mint a vajúba megérezte a vizet, lelkendező sietséggel iramlott annak s bemártva száját a hűs vízbe, nagyokat nyelt abból.

Ott látták ismét a csodát, az állatot az alföldi népek. S látták, amint jóllakva a vízből

nagykövethet és Mohrenheim gróf párisi orosz nagykövethet folyamodott. Ez volt fő-célja a fejedelem évenkénti bécsi és párisi utazásainak. Minthogy az elhunyt III. Sándor császár a fejedelem minden közeledését konokul visszautasította, ennek halála után Ferdinánd azonnal meglátogatta Bécsben Mobanow herczegot, akinek külügyminiszterré történt kinevezése után beállott a fejedelemre nézve kedvező fordulat Péterváron.

Konstantinápolyból jelentik, hogy miután az angol kormány részéről is megtörtént a hozzájárulás Ferdinánd fejedelem elismeréséhez, az elismerés kérdésében most már a berlini szerződést aláírt valamennyi hatalmas-ságtól meg van a hozzájárulási nyilatkozat.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 20.

Hosszu, sok részében tuzásokba csapó, ám azért magára a közoktatásügyre s keres kultuszvita után a t. Ház ma elfogadta a közoktatásügyi budget utolsó tételét is.

Mielőtt azonban a budgetvitát folytatták volna, előbb még Bánffy Dezső báró miniszterelnök terjesztette be a kvótábi zottság kiküldésére vonatkozó határozati javaslatot.

A máramaradt tételeknél Várady Károly, Fzederkényi Nándor és Veress József szólaltak föl s megjegyzéseikre Wlassics Gyula kultuszminiszter minden egyes esetben megadta a kellő és megnyugtató felvilágosításokat.

A ház, miután még Molnár Antal előadó referálása mellett tudomásul vette a közoktatásügyi jelentést is, Wlassicsot lelkesen megéljenzte. A mire Wlassics a hosszú budget-vitában tanusított államférfiúi magartásával bőségesen rá is szolgált.

Azután következett a kereskedelmi tárcza.

Neményi Ambrus előadó vezetőbe a vitát, részletesen és élénk tetszés mellett ismertette a kereskedelmi költségvetés minden figyelemre méltóbb mozzanatát. Egyben magából a budgetből levont következtetések

egyszerre csak nagyot vágódott a baromkut vályuja mellett.

Hozzáléptek; eleintén tartózkodva, majd bátrabban. Fejét elnyujtotta a vályu alá, addig míg hatalmas agancsai azt beengedték.

Zihált s lágyéka mint fujtató járt sebesen. Szemeiről olykor felemelte pilláit s nézett velők szánalmat keltő, lágy, borus tekintetével a körülötte állókra.

Közel volt a falu. Hirtelen elterjedt a hír ott benn a csodaállatról, mely nem tudni honnan vetődött a baromkuthoz.

Kijött az egész falu népe a látványra. S körben állottak a haldokló szarvastehén mellett.

Meg-megkopogtatták nyakát s a sima lágy szőren végighuzogatták a bátrabbak kezelveket.

A menekülő megint újból éledni kezdett. Maga alá szedte lábait s ülve szimatolt előre nyujtott fejjel.

A közös ménest eresztette be a csikós éppen a faluba. Oda lépett ő is s kezében egy pányvával azt tervezte, hogy bizony ő hurokra fogja az állatot s bevezeti a helység házára.

A szarvas felneszelt az ellenséges mozdulatra. Hirtelen feltorpani fektéből s nagyot rugva átszökte a vályut s nyöszörgő bögséssel neki fordult Pusztaszernek.

Mintha sejtette volna, hogy ott nemesebb, hozzább illő halál várja.

Nagyot néztek az uradalmi emberek, az uradalmi erdőszere másnap reggel, hogy az szarvast terített le a vadaskert külső sövénye mellett.

S találgatták, honnan jött a menekülő?

alapján elfogadta, mely egész politikáról t

Dán ter előzékeny hosszú, tart minden rész jókozta a ról. A vezér érvényesül, vitása és fö a kereskede legfőként az Ebből a sze vet s legfon megtette a olesóbb oktatásra st

Fontos kereskedelm a tárgyalás mászetesen lyozza, hogy első sorban érvényesül és módon.

A szig tok sorába Budapest s a tőzsdé lalkozik. Ez kintet igé nek vele, m dekek melle rági érdeke pontot is.

Hasonl káról tanu kedési eszk zászról, a m a már jórés zett intézke

A mag zásainak sz méltó vissz zatunk mul beruházás ezek elől n sem térhetü járól is me melyekkel jokon segít

Emelk ünnepek kihatását j senki. Nem kat fogunk s a tanulsá sunk a hiá reményli és hozzá füzöt mulik, meg A kiv szesült s a kijelentéseit fogadta.

Kos szólásra, ké lasztotta a

A följavaslatot filoxera ált sénék meg

Ha ez bizonyos, a hat kipuszt könnyűszer fizetendő k annyit, am ha majd a nagy állan nek, a lega tán ingyen nak.

Igy ál ujjabb és u

alaján elfogadásra ajánlotta a költségvetést, a mely egészséges, fejlődésképes kereskedelmi politikáról tesz bizonyosságot.

Dániel Ernő kereskedelmi miniszter előzőkeny elebe vágott a vitának és hosszú, tartalmas, közgazdasági szempontból minden részében felette fontos beszéddel tájékoztatta a házat kereskedelmi viszonyairól. A vezérfonal, mely az ő kormányzatában érvényesül, hazánk gazdasági helyzetének javítása és föllendítése az egész vonalon. Ezt, a kereskedelem különös gyámolítása mellett legfőként az ipar fejlesztésével óhajtja elérni. Ebből a szempontból minden lehetségest elkövet s legfontosabb tényezők gyanánt már is megteremtette a szükséges intézkedéseket a hitel olcsóbbítására, az intenzívebb szakoktatásra stb.

Fontos gondjait képezi a megújítandó kereskedelmi és vámszerződés is. Részletesen a tárgyalás standiumában levő kérdéséről természetesen nem nyilatkozhatik, de hangsúlyozza, hogy az ország gazdasági érdekeit első sorban tartja szem előtt s ezeknek érvényesülésén rajta is lesz minden jogos uton és módon.

A szigoruan vett kereskedelmi szempontok sorában kellő figyelemben részesíti a Budapesti sikerrel létesített gyapju-aukeziót s a tőzsde régóta sürgetett reformjával is foglalkozik. Ez utóbbi azonban sokkal több tekintet igényel, semhogy rövidesen végezhetnék vele, mert a szigoruan kereskedelmi érdekek mellett méltányolnunk kell a gazdasági érdekeket s ezek mellett sok más szempontot is.

Hasonlóképen érdekes és komoly munkáról tanuskodó nyilatkozatokat tett a közlekedési eszközökről, a tengeri és folyamhajú zásról, a mely kérdések mindenikében szintén a már jórészt megtörtént és még csak tervezett intézkedések egész sorára utalt.

A magyar királyi államvasutak beruházásainak szükségét hangsúlyozván, figyelemreméltó visszatekintésben rájzolta vasuti hálózatunk mulját. E multtal igazolta, hogy a beruházások immár elkerülhetetlenek és hogy ezek elől már csak gazdasági szempontból sem térhetünk ki. A vicinális vasutak reformjáról is megemlékezett és vázolta terveit, a melyekkel e tekintetben óhajt a meglevő bajokon segíteni.

Emelkedett hangon szólott az ezredéves ünnepélyekről, a melyeknek jelentőségét és kihatását jövőnkre nem vonhatja kétségbe senki. Nemcsak a külföld, mi magunk is sokat fogunk tanulni e kiállítás eredményeiből s a tanulságokon okulva, meg lesz utmutatásunk a hiányok pótlására. Mindenesetre pedig reményli és rajta is lesz, hogy a kiállítás a hozzá fűzött igényeknek, amennyiben az rajta mulik, megfeleljen.

A kiváló beszéd élénk figyelemben részesült s a szabadelvű párt a miniszter fontos kijelentéseit zajos helyesléssel és éljenzéssel fogadta.

Kosuth Ferencz következett ezután szólásra, kérésére azonban a ház holnapra halasztotta a vita folytatását.

A szőlőtelepítésről.

Debreczen, február 21.

A földmivelésügyi miniszter jó törvényjavaslatot nyújtott be a képviselőházhoz a filoxera által kipusztított szőlők újratelepítésének megkönnyítésére.

Ha ez a javaslat törvénynyé lesz, a mi bizonyos, a legszegényebb gazda is hozzá láthat kipusztult szőlőjének betelepítéséhez, mert könnyűszerrel olesó és csak 20 év alatt visszafizetendő kölcsönt kaphat és pedig körülbelül annyit, amennyi elég lesz arra. Sőt később, ha majd a törvényjavaslat szerint tervezett nagy állami szőlőoltványtelepek is elkészülnek, a legszegényebb gazdák olesón vagy tán ingyen kész szőlő oltványokat is kaphatnak.

Igy állván a dolog, szükséges, hogy az újabb és újabb szőlőtelepítési és szőlőműve-

lési teendőkkel megismerkedjünk. Mert most, ha a filoxera és egyéb ujmodi szőlőbetegség, dacára szőlőt akarunk művelni, nem lehet ám ezt úgy végezni, mint annakelőtte.

A szőlőtelepítésnél első munka a telkesítés. Ez abból áll, hogy azt a földet, melyet beakarunk ültetni, a vadnővényektől, elhalt szőlőtöke maradványoktól kitisztítjuk, ellátjuk — ha szükséges — vizlevezető árkokkal. Ha a föld hullámos, dombos, elsimitjuk.

Meredek hegy oldalokon, hogy a talaj lemosásokat meggátoljuk, sövény vagy alacsony kőkerítések készítsünk, melyeket terászoknak neveznek. Hogy ezeket a terászokat hová, mily sűrűn alkalmazzuk és milyen magasru készítsük, maga a föld mutatja meg. Az a fő, hogy a terász a felső jó föld lemosását lehetőleg meggátolja. A legjobban készített terász sem gátolja meg teljesen a föld lemosását; a vizmosások mentén készítsünk tehát kővel kirakott vagy kisövényezett vízfelfogó gödröket, melyekben ha az odamosott iszapos föld, mely becsesebb mindenféle trágyánál, összegyűlt, hordjuk vissza a szőlőre.

A terászkészítést legjobb a földforgatással, rigolozással összekötni, annival is inkább mert e munka alkalmával a hegyoldalokon rendszeren kikerül annyi kő, amennyi eme falak felrakásához elég.

Az említett törvényjavaslatban kilátásba helyezett kölcsön és segély első sorban csak a hegyi szőlők telepítésének fog rendelkezésükre állani; de mivel mai napság a futóhomokon is nagyon érdemes szőlőt telepíteni, erről is szóllok.

A futóhomok rendszeren dombos, völgyes, buczkás. Itt az első munka a buczkák elsimitása. Ez nemcsak azért szükséges, hogy a szőlő szebb kinézésű és könnyebben mivelhető legyen, hanem azért is, mert a buczkák rendszeren tulszáráz, sülevényes természetűek, a mélyedésekben pedig az összegyűlt nedvesség miatt a szőlő mindenféle gyökérbetegségnek van kitéve.

A futóhomokon telkesítési munkához tartozik a homokkötés is, mert amint tudjuk, elég egy napi erős szél, hogy a már elsimitott földön ismét dombok-völgyek képződjenek. A homokkötés legegyszerűbb módja az, hogy szalmát, galyakat, falombot szórunk el. Tökéletesebb a homokkötés, ha a földön elszórt szalmát vagy lombot tompa élű ásóval félig lenyomkodjuk a homokba.

A homokot mindaddig, míg a belé ültetett szőlő meg nem erősödik, minden tavaszon meg kell kötni. Néha évenként kétszer-háromszor is szükséges.

Nem rossz homokkötési mód az sem, ha az új szőlő közeit a homokon jól tenyésző növényel, például rozsral, esibehurral, bromusfüvel vetjük be, melyek kikelve, a szétfúvás ellen jól megvédik a homokot.

Sokszor a 3—4 éves szőlő sincs eléggé oltalmazva a szétfúvás ellen. Hogy a már termő szőlőben is ne legyünk kénytelenek évenként ismételnünk a homokkötést, telepítés alkalmával a gyakoribb szelek irányában a szőlőtábla szélét ültessük be két-három sor gyümölcsfával. A külső fasor lehet ákácz is, mely homokon gyorsan nő és annak idején jó szőlő karót ad.

A fáknak ilyen módon való ültetése annyival is inkább ajánlatos, mert a szőlő között nem szabad fát megtűrni, mert ott árnyékával több kárt tesz, mint hasznot. Ezért a tábla szélére ültetett fák se legyenek igen közel a szőlőhöz, hanem legalább 3—4 méternyire.

A talaj kitisztítása és elegyengetése után következik a rigolozás. Ennek a módját már többször elmondta a Szabadság. Ezuttal csak annyit jegyzek meg, hogy ezt a munkát sem kötött, sem homokföldön nem szabad elmulasztani.

I. g.

Az állami kishivatalnokok milleniuma.

Debreczen, febr. 21.

Napról-napra újabb és újabb olyan tervet regisztrálnak a lapok, amelyekkel a milleniumot hatóságok, testületek, egyesületek és intézetek megakarják ünnepelni. És e rengeteg sok milleniumi terv között kevés van olyan, mely rokonszenvenesség és belső igazság tekintetében versenyre kelhetne azzal, amely az állami kishivatalnokok milleniumi megajándékozását célozza.

Arról van szó, hogy a VII—XI. fizetési osztályba sorozott állami tisztviselők szolgálati esztendő beszámittassék. Még csak a terv ez, de megérdemli, hogy a kormány figyelembe vegye és lehetőleg megvalósítsa.

Az állam ünnepéből hadd vegye ki részét az államnak a munkása, akinek anyagi körülményei amugy sem engedik meg, hogy jubilálásban részt vegyen. A háborus esztendőt kettőnek tudja be katonáinak az állam, sokszorozza meg a béke ünnepének évét a béke katonái számára. Ugy hisszük, hogy az állam megteheti ezen a nagy jubileumon azt, amit magántársaságok is megtesznek ünnepeik alkalmából. Igaz, hogy ezek nyereségre alakult testületek, de nem igen képzelhető nagyobb haszon az államra, mint amilyen az, hogyha hivatalnokai lelkesedéssel végzik munkájukat.

Különbben is nagy erkölcsi momentum volna a munkának ilyen megbecsülése, s ha megszorítja is az állam terheit, mindenesetre érdemesebb megterhelés sok olyannál, amely fokozza ugyan a milleniumi ünnepek külső fényét, de a szép impressziókon kívül egyebet nem ad. A szolgálati idő beszámítását célzó ez a beneficizium sokáig hirdeté négyen sok, gondokkal küzdő munkában kifáradó ember szívében az ünneplő magyar állam nagylelkűségét.

A sok fényesség közé törekedjünk — a hol csak lehet, egy kis meletet is vinni. Azt hisszük, hogy a tervezett intézkedés jóval hozzá fog járulni ehhez a meleggyarapításhoz. A tervet azzal a meggyőződéssel ajánljuk a kormány figyelmébe, hogy a közvélemény rokonszenve vele van.

Egyről-másról.

A kryptoskop.

Titkos sugarak árasztják el a világot. Fény van mindenütt. Nincs többé titok. Röntgen feltalálta az X sugarakat, Salvioni az Y kryptoskopot.

Ismeretlen értékkel, X-ekkel meg Y-onokkal kevés ember szeret foglalkozni; de mikor azt mondják, hogy ezeknek is van értékük, nem fog ártani közelebből megismerkedni velük.

Kryptoskop annyit jelent, mint „titkonező” . . .

Papakosza és társai bizonyára nevettek e találmányon. Hisz ők rég ismerték, csak hogy saját érdekükben nem árulták el senkinek. — Hogy a pénzszerények pénzt tartalmaznak, az elöttük nem volt titok. Mindig biztosra mentek.

Csak egyetlen egyszer tévedtek, mikor Stallio, a korlátolt eszű szekrénytárs orrára tüzte a kryptoskopot, — pénzt látott a kasszában, pedig üres volt. Salvioni titkotnéző készülékével most már a szekrénytársak nem végeznek hiába való munkát.

A legújabb találmány oly készülék lesz, melylyel a semmit valaminek lehet nézni. Erre részletfizetés mellett prénumerálok. (E találmány különben ősrégi, mert az Isten semmiből egész világot teremtett.)

Képzeld most, hogy a kryptoskop százában élünk . . .

Monokli helyett a katonatisztek kryptoskopot viselnek: a „hozomány“ már előttük nem titok. Asszony nagyon kevés jár az utcán, — jaj az a kryptoskop! Csak ezt ne találták volna fel! Most már a vattát senki sem nézi husnak. Az X sugarakkal nagyon könnyen lehet a X lábakat látni. A kryptoskop oly szabadság, melynél szabad a lom.

— No, de ne busuljanak hölgyeim. Párisból távirat érkezett, hogy madame X. Y. az X. sugarak ellen takarószert talált fel. X. és Y. szabásban ruhát készít oly szövethől, melyet bizonyos Z. savban áztatott; e szövet aztán minden sugarat elnyel és teljesen áthatlan. Madame X. Y. gazdag asszony lesz, az bizonyos.

Finánczkat, vámszedőket, pénzügyi hivatalfőnököket, bank- és takarékpénztári direktorokat hivatalból ellátják kryptoskopokkal, — sikasztani, csempészni már nem lehet. A rendőrök a kryptoskopokkal rögtön felismerik az álszakált.

Minap egy vasuti áll. főnök a következőket jelentette fel felettes batóságának: „X. Y. vasuti pénztárost sikkasztással gyanúsítottam. Napok óta kryptoskopokkal nézem a gyomrát, folyton vesepecsenyét és kecségét eszik és vörös bort iszik. Anyagi viszonyai ezt nem engedik meg. Kérek sürgős pénztár-rovancsolást.“ (A vizsgálat kiderítette, hogy X. Y. pénztárosnak 2 kr. hiánya volt, de egy gazdag leánynak udvarolt és ott jól tartották.)

Tegnap én is megjártam. Anyósom kryptoskopokkal az orrán, így fogadott: „Hallja, maga lumpolt az éjszaka, X. Y. Z. italokat ivott és heringet evett. A pénztárczája üres.“ Csak annyit mondhattam: „farsang van kérem.“ — Szerettem volna elbujni (kryptoskop nélkül is láttam a seprűt), de hová? Mikor ezek az X. sugarak mindenütt keresztül hatolnak.

Ma lefotografáltattam a hátamat . . . cziroktörédek voltak a fényképen láthatók. —ng—s.

Vidék.

— Felfüggesztett utbiztos. Nyiregyháza zárolt táviratozza levelezőnk, — hogy Szentmarjai Gyulát, megyei utbiztos, aki már 25 év óta viseli ezt a tisztséget Szabolcsmegyében, Szabolcsmegye alispánja több rendbeli szabálytalanság miatt állásától felfüggesztette.

— A kis menyasszony malhuerje. A következő esetről értesít bennünket levelezőnk. Czakóházán vig lakodalomra, fényes menyegzőre készültek farsang vasárnapján; a falu legdelibb legénye, a gazdag Horváth Lajos készül örök hitet tenni az ő szép menyasszonyának, annak a fiatal bimbónak, akit az ősszel gyűrűzött el magának. Volt hát sürgős-forgás a Horváthék házában, egész sereg eseléd, rengeteg asszony nép süttött és főzött napok óta. Délelőtt tizenegy óra tájban hozták felsalangozott kocsin, muzsikaszóval ostorpatogás és vig dana közben a szomszéd községből a szép menyasszonyt, aki otthon már elbucszott volt még a Riskatehéntől is. Nosza mindjárt a község házára az anya-

könyvezető elé. Talpig diszben, remegő szívvel állottak tisztességtudással a jegyző elé, aki komoly méltósággal fogott a munkájához. — Hány éves a menyasszony. — Juniusban leszek kérem alásan 16 éves! . . . — Csak Juniusban? — ismétlé az anyakönyvezető — ez már baj, mert a törvények értelmében nem adhatom össze: majd akkor jöjjenek, ha betöltötte a 16 évet. Így van a törvényben és ez ellen nincsen felelősség. Sarkon fordult a pár az egész násznéppel, de hogy kárba ne vesszen a sok elemózsia, hát a lakadalmat csak megülték; a menyegzőt majd csak juniusban. A kis menyasszonyt újból kocsira ültették és küldték haza gazon mód, mint ahogy eljött, hogy legyen belőle otthon 16 éves!

— Veszedelmes háziszor. A Szatmár városa mellett egyik hegyen az utóbbi időben több olyan betegség és halálet fordult elő, melynek okát és diagnózisát nem sikerült megállapítani. Február 14-én egy családban öt ilyen betegségi eset támadt, melyből kettő halállal járt. Az orvos szénkéneg-mérgezést konstatált, mert e vidéken a szénkéneget mint házi szert használják.

Mulatságok.

— A városi bál. Debreczen város márczius 21-iki fényes báljának rendező bizottsága holnap délután 3 órakor gróf Dégenfeld József bizottsági díszelnök elnökle alatt a városháza nagytermében ülést tart, a melyen a női tánczrendek alakját fogja megválasztani. Az ülésen, amelyen más kérdések is megbeszélés tárgyát fogják képezni, e helyütt is felhívjuk az érdekelte bizottsági tagok figyelmét.

— Az Emke bál. Napról napra közelebb jutunk az ideai bálók egyik legfényesebbikéhez, az Emke bálhoz. Daczára annak, hogy a rendezőség minden lehetőt elkövetett arra nézve, hogy mindenki kapjon meghívót, azonban mégis megeshetik, hogy a közönség több tagja esetleg nem kapta meg a meghívót. Azok a kik meghívót nem kaptak, de erre igényt tartanak, sziveskedjenek ez ügyben Varga Ferencnéz urnöhoz, a hölgy rendezőbizottság elnöknőjéhez fordulni.

Betyárvilág Debreczen környékén.

— Ujabb részletek. —

Debreczen, febr. 21.

Ily ezimen megirtuk, hogy Debreczen környékén közel két hónapon keresztül egy jól szervezett tolvaj-banda garázdálkodik, a mely a városban is, de még különösebben a város külsőségein, így a nagyerdei villákban is lopott, rabolt, azután a város tulajdonát kápező, de mostanában üresen álló „Nyulas“ csárdában egész boltot rendezett be, amelyet a diszes társaság egy tagja fényes nappal hármonika szó mellett árult a vidéki szeke-
reseknek.

Az esetről a következő új adatokat bocsájtotta rendelkezésünkre a mezőrendőrkapitányság, mely a vizsgálatot már befejezte s az ügyet áttette a királyi ügyészséghez.

Az elfogott Szilágyi Gábor valomásában előadja, hogy a karácsonyi ünnepek alatt kint sétált az erdőn egy vasárnap délután és harmonikázott. Ekkor két emberrel találkozott a kik megszólították, hogy mit keres ilyen szokatlan hideg időben az erdőn.

Szilágyi Gábor előadta, hogy összeveszett a szüleivel s azok elkergették hazulról. Ő különben kőműves s most nincs kenyérkeresete.

— Na akkor a mi emberünk vagy, — szól az egyik magas, vereshaju s szakállu ember — s ezzel elmondta, hogy ők rabolnak,

lopnak, de a lopott holmit nem tudják értékesíteni s felszólították Szilágyit, hogy legyen orgazdájuk.

Ezzel elvezették az erdőbe s ott egy rakás kukoricza-csutkakazalól két nagyelrejtett ládát huztak elő, mely tele volt kész gyermek ruhával, A 400—500 öltözet gyermek ruhát elszállították este szekéren a „Nyulas“ csárdába hol már más lopott ruhaneműk is voltak.

Szilágyi ettől kezdve naponként árulta a lopott holmit s alig 5 nap alatt 350 frital számolt be a két embernek, a kiket közelebből nem ismer, mert előtte is titkolóztak, gyakran németül beszéltek. Csak annyit tud, hogy az egyiket Patrovits Janőnek, a másikat Szabó Gábornak hívják.

Ez a két ember minden 5—6 napban felkereste Szilágyit a „Nyulas“ csárdában gyakran elvitték éjszaka a Szabó Miklós villájába, hol sokszor egész napokig tartózkodtak. Pálkántáltak, ettek, ittak.

Szilágyi Sándor mindég hűségesen beszámolt nekik a pénzzel, egyizben a gyermekruhákból 350 frotot árult, miután a ruhácskák igen kelendők voltak s a józsa és bősörményi asszonyok egész esztendőkre beruházkodtak a lopott holmikkal. Szilágyi bár így apránként 6—700 forintot árult s szolgáltatott a két czinkosnak, csak 4 forintot kapott a gazemberektől, meg egy öltöző ruhát, a melyről azt állították, hogy itt egy helybéli ruhakereskedőnél 18 ftrért vették. (S hogy ez igaz bizonyítja az a tény, hogy Szilágyinál elfogatása alkalmával 36 krt találtak).

5—6 napban rendszeresen megjelentek a tolvajok Szilágyinál s ilyenkor mindég új rakományt hoztak.

Igen sok finom butort, köztük két plüss karosszékot s közel 10—12 beton-székot adtak el egy józsa zsidónak, ki azonban nesztét vévén a vizsgálatnak, a tegnapi napon egész szekérre való butort adott át a rendőrségnek.

Hogy a Szabó Miklós villája főtáborra volt a gazembereknek bizonyítja az is, hogy az egyik asztalra veres krétával a következőket írta a három tolvaj közül az egyik:

„Itt raboltunk s tartózkodtunk 1896 január 3 án egész nap.“

Az írásban a vizsgálat során a Szilágyi é a ismertek, aki azonban tagadja, hogy ő írta volna.

Általában Szilágyi Gábor egy megcsöknyösödött, akasztófa-virág, aki 6 évig volt a fegyintézetben s huzamosabb ideig a javító intézetben s vallomásán nagyon nehéz eligazodni.

Csak két embert vádol, az állítólagos Petrovics Jenőt és Szabó Gábert, de bizonyos, hogy még számos tagja van a bandának s erős összeköttetés. Erre enged következtetni az a 400—500 darab gyermek ruha is, a melynek itt Debreczenben a mai napig nem akadt gazdája. Hogy honnan loptak még ezenkívül több más tárgyakat, Szilágyi nem tud számot adni róla.

Szerdán este Szilágyi szerint kint a tanyán a kútnál kellett volna találkozniok. Két fütty volt a jel, hogy szabad az út. A csendbiztos több csendlegénylyel állítottatban el is rejtőzött a mondott hely körül, de úgy látszik a gazemberek észre vették a veszedelmet, mert a füttyre sem jelentkeztek.

Az esetről, mely nagy érdeklődést keltett városzerte, sok más fontos adat áll a rendőrség rendelkezésére, melyek remélhetőleg biztos nyomra vezetnek a vizsgálatot s a bűnösök kézrekerülve elnyerik méltó büntetésüket.

A központi távirati irodában várható:

— Debreczen új szervezési kiküldött nag. Dégenfeld ülést tartott, a nécsnak javas. köz. részét tá. zottság a jövő.

— A del. kereskedelmi millenárius ki. ros gyűlt össze. renez orsz. ké. bizottság elő. kezlet tudomá. azon előterjes. közgyűlése a. geinek fedezé. nyára a közz. lelkesedéssel meghallgattál. állítási tudniv. s kimondottál. ezius 15 ig el. kiállítják, ho. hessen gyako. kiállítására ir. des jelentkez.

— Ülés. mintegy hét. ban létesitend. mely ha nem. végződött, de. sze erre a cz. adakozások. sebb összege. adakozás. H. kollégium dis. és Vállai elnökle ala. érkezett ador. s a begyűlt. zésére vonat. — Az o. kosok kérvén. hogy ottani. Kétségtelen, görđíteni a n. hogy a telk. valahára ren. — Neki. akadémiái s. szorgalmasab. hunyta le teg. álomra szem. hallgató, hos. jobb világba. tudnak sem. szerették, m. szersmint tis. nárai. a hol. gaviséletéért. másvilágon. emésztő kö. bolt tőle.

— Aga. pokban me. sport-egylet. nevelés és. egyesület me. dr. Medve. Dégenfeld. összehívott a.

NAPI HIREK.

Debreczen, február 21.
Időjárás.

A központi meteorológiai intézetnek Debreczenbe küldött távirati jelentése szerint a következő időjárás várható:

— Február 21. —
— Száraz. — Fagy. —

— **Debreczen város szervezete.** A város új szervezési szabályrendeletének tárgyalására kiküldött nagybizottság tegnap délután gróf Dégenfeld József főispán elnöklete alatt ülést tartott, a melyen a szervezetnek a tanácsnak javasoló bizottságok ügykörére vonatkozó részét tárgyalta le és fogadta el. A bizottság a jövő esztendőre ismét összeül.

— **A debreczeni kiállítók értekezlete.** A kereskedelmi és iparkamarában mintegy 60. a millenárius kiállításon résztvevő debreczeni iparos gyűlt össze értekezletre dr. Király Ferencz orsz. képviselő, mint a kerületi kiállítási bizottság előadójának elnöklete alatt. Az értekezlet tudomásul vette dr. Király Ferencz azon előterjesztését, hogy Debreczen város közgyűlése a helybeli kiállítók összes költségeinek fedezését megszavazta. Elnök indítványára a közgyűlésnek áldozatkészségeért nagy lelkesedéssel köszönetet szavaztak. Ezután meghallgatták dr. Király Ferencznek a kiállítási tudnivalókra vonatkozó előterjesztését s kimondták, hogy az összes tárgyakat márczius 15-ig elkészítik s azokat Debreczenben kiállítják, hogy fölöttük előzetes bírálatot lehessen gyakorolni. Derék iparosaink előzetes kiállítása iránt már is nagyon élénk érdeklődés jelentkezik.

— **Ülés az egyetemi alap ügyében.** Már mintegy hét év óta folyik a gyűjtés városunkban létesítendő protestáns egyetem javára, a mely ha nem is a várt fényes eredménnyel végződött, de meglehetősen alapot hozott össze erre a célra. Most az utóbbi időben az adakozások nagyon csendesen folynak s kisebb összegeken kívül alig érkezett valami adakozás. Hétfőn délelőtt ebben az ügyben a kollégium disztermében Kiss Áron püspök és Vállyi János egyházmegyei főgondnok elnöklete alatt értekezlet lesz, a melyen a beérkezett adományokról készítenek elszámolást s a begyűlt alapnak miként leendő elhelyezésére vonatkozólag intézkednek.

— **Az olajütői házhelyek.** Az olajütői lakosok kérvényt adtak be a városi tanácshoz, hogy ottani házhelyeiket megválthassák. — Kétségtelen, hogy a város nem fog akadályt gördíteni a megváltás elé már csak azért sem, hogy a telkek vitás tulajdonjogi kérdése végre valahára rendezést nyerjen.

— **Nekrológ.** A református főiskola jogakadémiai szakának gyászja van. Egyik legszorgalmasabb, legrokonszenvesebb növendéke hunyta le tegnap este tizenegy órakor örök álmra szeméit, Koszord J. Pál joghallgató, hosszas szenvedés után felköltözött a jobb világba, a hol a földi szenvedésekről nem tudnak semmit. Tanuló társai a rajongásig szerették, mert nem csak szorgalmas, de egyszerűsággal tiszta szívével igaz jó barát volt. Tanárai a hol lehetett szorgalmaért, kiváló magaviseletéért kitüntették. Találja meg a másvilágon azt a nyugodalmat, melyet az emésztő kör a földi életben elrabolt tőle.

— **Agarász egyesület Debreczenben.** A napokban megirtuk, hogy városunkban egy új sport-egyesület van alakulóban, a mely az agarnevelés és tenyésztést tűzte ki céljául. Az egyesület megalakításán Steinfeld Mihály, dr. Medve Zoltán, Vecsey Viktor és gróf Dégenfeld Pál fáradoznak. A keddre összehívott alakuló közgyűlést vasárnap dél-

előtt tíz órára halasztották, a mikor az érdeklődők az adóügyi tanácsosok terében gyűlnek össze s megalakul az egyesület a „Debreczeni és Hajdúvármegyei agarász-egyesület” czímmel.

— **Brutális finánczok.** Megemlékeztünk annak idején arról a brutális merényletről, a melyet Udvaros János fináncz fővigyázó és társai hivatalos eljárás ürügye alatt Somogyi József kösiszegi birtokos családja ellen elkövettek. Konstatáltuk ugyanakkor azt is, hogy Somogyi feljelentésére a hatóságok nem találtak paragrafust. Most arról értesülünk, hogy a törvényszék Udvaros János és társai ellen elrendelte magánlaksértés és hivatalos hatalommal való visszaélés miatt a bűnvádi vizsgálatot, amelynek befejeztével a brutális finánczok bizonyára példás büntetésben fognak részesülni.

— **Vasutikedvezmény a millanniumra.** Érdekesügyben intézett ma leiratot a vármegyéhez a miniszter, a mely szerint számos kedvezményeket nyújtanak a millenniumi kiállításra Budapestre utazóknak. A miniszter leirata szerint a Debreczenből felutazó kiskereskedő és iparosok a menettérti vasutijegyért és két napi teljes ellátásért 7 forint 30 krajczárt, a munkások pedig ugyanazokért 4 frt. 50 kr.-t. fizetnek. Ez óriási kedvezmény bizonyára kellő öröme fog szolgálni az érdekelteknek.

— **Öngyilkos gyakornok.** Ma délután két órakor egy pisztoly lövéssel ismét egy fiatal ember dobta el magát az Isten legnagyobb adományát, az életet. Borsos Ferencz 22 éves fiatal ember már két év óta van alkalmazva a Neidlinger féle gépraktár irodájában, mint gyakornok s ott szorgalmiért s jó viseletéért nagyon szerették. — Borsos Ferencz még ma délben teljesen jókedvűen tért ebédelni s már — szokása ellenére — fél kettőkor visszament az üzletbe s ott a főnöke hátulsó irodájába zárkózott el. A személyzet azt hívé, hogy alszik nem zavarta azonban mikor egyik alkalmazott beakar menni az irodába azt zárva találta. Rosszat sejtve az ajtót felfeszítették s ott találták Borsost egy ládán átlótt mellel, kezében egy 7 mm. revolvert tartva, melyben még töltés volt. A nyomban előhívott Dr. Legányi Gyula megejtette az első orvosi segínyt s kiszállította a közkórházba. Tettének okát abban találják, hogy mostoha atyjával, egy Kun nevű honvédségi őrmesterrel viszálykodásban élt — s valószínűleg ma délben hevesebb összekocczás volt közöttük. Életben maradásához reményt fűznek az orvosok.

— **Nagy idők tanuja.** Rápolti Nagy Károly 1848—49. honvédhadnagy, a debreczeni közkórház nyugalmazott gondnoka — mint mély részvétellel értesülünk — ma reggel 78 éves korában elhunyt. Temetése holnap délután fél háromkor megy végbe a kismester utca 1107 számú halottas háztól. Halálhíre általános részvételt kelt Debreczenben.

— **Az iparoskör ülése.** A helybeli iparoskör választmánya tegnap este hat órakor az egyesület helyiségében, Serly Ede elnöklete alatt ülést tartott, a melyen a jövő hónapban megtartandó évi rendes közgyűlést készítették elő.

— **A debreczeni polgári kör.** A polgári kör tegnap délután dr. Orbán József ügyvéd elnöklete alatt ülést tartott, melyen a kör márczius elsején délután 3 órakor tartandó évi rendes közgyűlésének következő tárgyszorozatát készítette elő. Évi jelentés. A számvizsgáló bizottság jelentése. Az 1896. évi költségelőirányzat. A könyvtári bizottság jelentése. Tisztújítás. A számvizsgáló bizottság kijelölése. Indítványok.

— **Halálozás.** Fodor József zongoratanító — mint részvétellel értesülünk — tegnap este 53-ik évében elhunyt. Temetése holnap délután 3 órakor megy végbe. Nyugodjék békében.

— **Elnök választás.** A „Bikur-Chólin” czimű debreczeni izr. betegsegélyző egyesület elnökvé: Csengeri Imre, alelnökvé: ifj. Fülöp Ignác egyhangulag választottak.

— **Az „iparos”-kör által f. évi február 2-án rendezett táncvizsga alkalmával tör-**

tént felülfizetések. Nagy Bálint, Blaskovics Mihály, Harsányi István urak 3—3 frt. Gróf Dégenfeld József, Polgári Áalint, Beck Samuel, Schwarcz Vilmos, Tóth Kálmán, Szedlák József, Márk Endre, Harsányi István, Biszka Gábor, Tóth Sándor, Stegmüller Árpád, Biczó Gyula, Sosnberg József 2—2 frt. Vecsey Imre, Király Gyula, Szabó Kálmán, Fridvalszky Dezső, Stern Ignác, Tikos József, Szöllősy N. (Derecske) Dávid Mihály, Pávay Gyula, Chilinezky N. Kun László, (Nádudvar) Ifj. Schwarcz Vilmos, Hankó Károly, Guttman Jakab, Ries Lipót, Szabó József, Hoffmann és Társa, Molnár Ambrns, Balla Mihály, G. E. Möldner József, Neubauer János, Bánóczy Lajos, Terényi János, Károlyi Sándor, Riesz Henrik, Dörre Ferencz, Tóth Kálmán (kereskedő) Jóna Dániel, Móricz Bertalan, Sch. J. Kecskés Sándor, Berényi Imre, Törő Imre, Jobbágy Imre, Hrabéczy Antal, Kormos Mihály, urak 1—1 frt. Telki Mátyásné, öz. Dékány Isvánne, öz. Tóth Jánosné, Szücsi Istvánné, K. Y. urnók 50—50 kkr. Kiss József ur 20 kr. Összesen 128 frt. 70 kr. Ezen szives adományokért elismerő hálás köszönetét nyilvánítja a rendezőség.

Rendőri hírek.

? **Hírnák.** A hatvan-utezai temetőben hiénák garázdálkodnak s háborgatják a temető csendes nyugalomát. A napokban feltörték a Vecsey-család sírboltját. A temetőőr feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást.

? **A kosárban.** Ma reggel egyik kofa sátorban egy nagy kosarat talált a rendőrség mindenféle rongyokkal letakarva. Milyen nagyot bámultak, amikor a ruhát leszedvén a nagy kosárban egy fiatal gyermek-ifjút találtak, Fehérré Imrét, aki oda huzódott meg az éjszakai kemény hideg ellen. Melegebb szülést biztosított számára a rendőrség a — piaczéban.

SZINHAZ.

M ü s o r.

Vasárnap: Cremonai hegedős, opera.

Hétfő: Magdolna, népdrama.

Kedd: Szultán, operette.

Szerda: Nők barátja, színmű.

Csütörtök: Furca háboru, operette.

Péntek: Méltóságos eszmadia, bohózat.

Szombat: Czigánybáró, operette.

Vasárnap: Paraszthűség, népszínmű.

Előkészületen: Három Kázmér, Rantzauk, Saveró Torelli.

Francillon.

A női féltékenység, az idegesség élethű tükrötvetője a Dumas által megalkotott Francillon, a megszokottnál kissé gyöngébb előadásban került színpadra tegnap este színházunkban üres padosorok s páholyok előtt.

Talán éppen ennek tulajdonítható a szereplők kedvetlensége is, a kik sehogysem bírták azt leküzdni s az előadás néha-néha nagyon is darabossá, sőt unalmassá vált.

Cserny Berta a czimszerepet már több ízben játszotta színpadunkon, kitűnő alakítása most sem tévesztett hatást s megtapsolták több ízben nyílt színen is.

Klenovics kedvetlen volt s szerepe előnyeit nem használta ki kellőleg.

Bogyó Ilonka már régen nem játszott olyan szépen, mint tegnap este, a mikor megtalálta azt az igazi hangot, a mit bizony nála már nagyon nélkülözünk.

Kiss Irén, Tapolezay, Szathmáry és Krémer igyekeztek az előadást gördülékenyvé tenni s Sándor Emil kedves szerepét teljesen érvényre tudta juttatni. —d.

* **Blaháné vendégszereplése.** Blaháné tegnap újból levelet intézett Tiszay Dezső színiigazgatóhoz, a melyben arról értesíti őt, hogy valószínűleg néhány nappal hamarabb kezdi meg Debreczenben bucsuvendégjátékát. Tehát néhány nappal hamarabb bucsuzik el tőlünk Debreczennek hajdani kedvence, a magyar nemzet csalogánya.

lására egyszerre fent termett a folyosón, s arczából kikelve, homlokáig elvörösödvé, pusztá kézzel odaállt a tisztek elé:

— Ki mer itt gorombáskodni az én gazdammal? — ordított, s mint a tigris akarta rájuk vetni magát.

Alant már fekete volt az udvar az összeszaladt emberektől, kik zsi bongva és szitkozódva vártak erre az első jelre, s mikor a Hoff szavait hallották, rohanva siettek fel a lépcsőkön.

A káplárok a folyosó hátsó részébe szaladtak; a két tiszt kardot rántott. Hoff menthetetlenül veszte van, ha közelükbe ér, de az utolsó pillanatban azonban hirtelen feltartóztatta egy kéz.

A Rickl keze volt. A vészjelre visszafordította valaki a kulcsot a pénztárszoba ajtaján s fogsága véget ért. Most aztán félretaszította Hoff-t s oda állt a tisztek elé. Elegáns világfira valló nyugalommal mérte őket végig.

— Engem keresnek az urak? Szolgálhatok valamivel?

— Ön megfenyegetett minket az ostorával...

— S az önök lovagiassága más megoldást nem tudott, mint rátörni az anyámra, a nővéremre, őket halálra rémíteni?

Lássuk most, mire mennek én velem... itt vagyok...!

Csak hogy e közben a folyosó megtelt emberekkel, kik fenyegetőleg emelgették fegyvereiket s a két katonatiszt világosan látta, hogy életük most épen annak a kezében van, kitők néhány percz előtt meggyaláznák akartak.

— Rajta hát uraim — folytatta Rickl, várom a hőstetteiket. Vagy meggon dolá k magukat?

A helyzet pillanatonként feszültebb lett. Kétségtelen volt, hogy a vérig sértett fiatal ember folytatni fogja a megszorult tisztek provokálását s ezek végre is kénytelenek lesznek a kardjaikkal lépni közbe. Hogy aztán a végső felingerelt tömeg közül élve nem menekülnek: az előttük is világos volt — de hogy ezzel törődjenek, gyalázat nélkül nem tehették.

Ricklnek már nyelvén volt az utolsó szó, melylyel arczukba akarta vágni, hogy minek tartja őket, midőn hirtelen nem várt fordulat következett be.

Egy új alak jelent meg a folyosón: Rothmüller tábornok, Nem az égből cseppent oda; Tóninak, a Józsi diák öcsésének jutott észébe, még az egész kraval legelején, a legokosabb: átszaladt a szemközt lakó generálisért, ki agglégény volt és hetenkint legalább is kétszer náluk szokott volt vacsorálni.

A mint a tábornok háromszögletű tolasesakója feltűnt a folyosón, a két tiszt azonnal esze nélkül hüvelybe dugta a kardját és háptákba állva szalutált.

Rothmüller ügyet sem vetve rájuk, Dragotta Ignácához lépett, kezét nyújtotta és elmondatta az esetet. Azután oda fordált a tisztekhez:

— Szégyen és gyalázat, hogy az urak egy olyan békés városban mint Debreczen, ilyen kvalifikálhatatlan botrányt csinálnak. Azonnal menjenek a kaszárnyába, jelentkezenek a prófósznál és adják át a kardjukat. **K e h r t e u c h ! m a r s c h !**

A tisztek szó nélkül sarkon fordultak s a lecsillapult emberek sorai közt, kik mosi harsányan éljeneztek a tábornokot, lehorgasztott orral távoztak, a nélkül, hogy egy sértő szót hallottak volna. A megalázott ellenfelekkel szemben még a kocsisok is nagylelkűen viselték magukat.

Az affér így látszólag véget ért, de nem maradt annyiban. A városban határtalan felháborodást keltett; a tömeges csoportosulások még akkor nem voltak divatban s ezért utczai tüntetések sem voltak, de történt egyéb: a családnak nem fogadták többé a tiszteket. Valaki rögtön kiadta a jelszót, hogy ezt kellene tenni, de kezdetben nem hallgattak rá. Pár nap mulva azonban, mikor a helyőrségi tisztek mindenfelé nagy hangon hirdették, hogy két bajtársuknak igaza volt és ő k s e t e n n é n e k m á s k é p — csakugyan megtör-

tént, hogy a családok számon kérték egymástól: kihez járnak tisztek? s a hová jártak, azt a családot botykottálták. Erre aztán a gavalória követelte minden tisztől, hogy szó nélkül visszavonuljon a legközelebbi meghívásig. Ez pedig egy teljes esztendeig is késett.

De felzudulást keltett a dolog a megyén is. Biharmegye példát akarván statuálni, felírt a kancelláriához és példásan megbüntetni követelte a hatalmaskodó tiszteket, kik egy megyebeli birtokos nemes házába fegyverrel törtek be. (Dragotta Ignác, miután Hunyadmegyéből elszármazott volt, idejekorán vett egy nemesi birtokot Sámsonban s nemeslevelet a megyén kihirdettette).

A tábornok kezdetben nagy szigorúsággal vezette a vizsgálatot, később enyhíteni akart a tisztek során és pártjukat fogta. Az ítélet két év mulva jött le s aránylag igen szigorú volt. A két tiszteket a gyalogsághoz helyezték át, egy csehországi ezredhez és pedig azon a czímen, hogy hibásan viselték magukat a — h ö l g y e k k e l s z e m b e n !

Igy végződött a forradalom előtti debreczeni katonai affér.

Tájékoztató.

A Gónczy-egyesület „Otthon”-a a keresk. akadémia palotájában.

Nyitványos olvasóterem, a kollégiumban nyitva van hétfőn szerdán, szombaton d. u. 3—6 ig.

Muzeum, a kollégiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10—12-ig.

Famunkatartás. A kézügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig. Kedden: Előkészítő csoport. Szerdán és pénteken: haladó csoport.

Február 23. Az iparos ifjak betegsegélyző pénztárának közgyűlése.

Márczius 31. Debreczen város bálya a Bikában.

Zene-estélyek.

Az „Arany Bika” kávéházban hetenkint két zene-estély van: hétfőn Rácz Károly, szerdán a Magyariak.

A Hungaria kávéházban minden szerdán, szombaton és vasárnapokon Rácz Károly és Magyarai testvérek zenekara.

Az „Arany Bika” vendéglő éttermében vasárnap estenkint a Magyarai testvérek, Rácz Károly és Veres Tóni zenekara felváltva tartanak zeneestélyt.

Az „Angol királyi” vendéglőben kedden Magyarai testvérek, pénteken Rácz Károly és vasárnap Veres Tóni játszanak.

A „Margit”-fürdőben vasárnap és ünnepnapokon d. u. 1/6—1/9 óra közt sétatangverseny. — Játsszik a katonazenekar.

A Corsó kávéházban kedden, csütörtökön és vasárnap Rácz Károly és Veres Tóni zenekara tartanak zeneestélyeket.

Bérekocsik díjszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napszámra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Óraszámra.		
Fél órára	—40	—30
3/4 órára	—60	—45
Egy egész órára	—80	—60
Minden következő órára	—40	—30
Az utolsó órán túl félórára v. kevesebb időre	—20	—15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül	—50	—30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetésenként (valláskülönbség nélkül), ha a végtisztesség a templomban történik, A temetőbe ki és vissza	2	1 40
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	1 20	—80
A színházba menet	—60	—40
A színházból jövet	—80	—60
bármely vasuti indóház vagy raktárhoz nap-pal menet vagy jövet kézi táskával	—50	—30
éjjel	—80	—60
A kocsi mellé elhelyezett minden darab málha után külön 10 krajczár díj jár.	—	—
A korcsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, czukorgyár, légszuszgyár, kertészeti egylet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	—50	—30
menet és visszajövet egy órai várakozással	—30	—60
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	—50	—30
menet és jövet egy órai várakozással	1	—70
minden következő órára	—60	—40
Külső barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	1 20	—90
minden következő órára	—40	—30
Katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	—50	—30
menet és visszajövet 1 órai várakozással minden további órára.	—80	—60
	—40	—30
A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számitanak.		

Vasuti közlekedés.
Érvényes 1895. október hó 1-től.

Egységes vasuti (zóna) idő szerint.

Debreczenből indul:

Budapest-felé gyorsvonat reggel	8 ó. 40 p.
Budapest—Nagyvárad felé délután	12 ó. 36 p.
	este 10 ó. 31 p.
P.-Ladány—Nagyvárad felé ¹⁾ délután	8 ó. 48 p.
	minden kedden délelben 12 ó. — p.
Csak P.-Ladányig vegyes vonat.	este 8 ó. 15 p.
Szatmár—M.-Sziget felé délután	4 ó. 07 p.
Szatmár—M.-Sziget felé este	8 ó. — p.
	éjjel 8 ó. 05 p.
Csak Szatmárig reggel	5 ó. 15 p.
Miskolcz-Kassa felé ²⁾ reggel	8 ó. 25 p.
Miskolcz—Kassa felé ²⁾ este	8 ó. 05 p.
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé délután	4 ó. 02 p.

¹⁾ P.-Ladánytól gyorsvonat.

²⁾ Közvetlen kocsik Miskolczon át Budapestre.

H.-Bószörmény-Büd-Szt.-Mihály felé	(m. á. v.-től reggel 5 ó. 48 p. vásártérről " 6 ó. 04 p. m. á. v. délután " 3 ó. 57 p. vásártérről " 4 ó. 10 p.
Füzes-Abony felé	(m. á. v.-től reggel 5 ó. — p. vásártérről " 5 ó. 13 p.
Ohat—Köcs—Polgár felé	(m. á. v.-től d. é 4 ó. 12 p. vásártérről d. u. 4 ó. 22 p.
Derecske-Nagy-Léta felé r.	8 ó. 35 p. és d. u. 4 ó. 17 p.

Budapestre érkeznek:

a reggel 8 ó. 40 p.-kor induló gy. v. d. u.	1 ó. 50 p.
a déli 12 ó. 36 " " sz. v. este	8 ó. 10 p.
az este 10 ó. 31 " " reggel	5 ó. 45 p.

Budapestről Debreczenbe indul:

a délután 3 ó. 47 p.-kor érkező sz.-v. reggel	9 ó. 40 p.
az este 7 ó. 09 p.-kor érkező gy. v. délután	2 ó. 15 p.
az éjjel 2 ó. 40 " " sz. v. este	7 ó. 05 p.
" " 2 " 40 " érk. sz. v. (P.-Ladányig gy. v. átszállással) este	9 ó. 15 p.

³⁾ Közvetlen kocsik (Junius 15-től Szept. 15. Kas-sára.

Debreczenbe érkeznek:

Budapest-Nagyvárad felől délután	3 ó. 47 p.
" " " gyorsvonat este	7 ó. 09 p.
" " " éjjel	2 ó. 40 p.
Nagyvárad-P.-Ladány " reggel	7 ó. 41 p.
Csak P.-Ladánytól reggel	4 ó. 55 p.
M.-Sziget-Szatmár felől reggel	7 ó. 50 p.
" " " délután	12 ó. 16 p.
" " " este	10 ó. 16 p.
Csak Szatmártól este	7 ó. 45 p.
Kassa-Miskolcz felől ¹⁾ reggel	8 ó. 07 p.
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől déli	12 ó. 21 p.
Kassa-Miskolcz felől ²⁾ este	7 ó. 40 p.

¹⁾ Közvetlen kocsik Budapestről Miskolczon át.

²⁾ Közvetlen kocsik (Junius 15-től Szept. 15.) Kas-sáról.

B.-Szt.-Mihály—(vásártérre reggel 8 ó. 09 p. H.-Bószörmény felől m. á. v. hoz " 8 ó. 17 p. vásártérre este 6 ó. 35 p. m. á. v. hoz " 6 ó. 44 p.
Füzes-Abony felől vásártérre délután 5 ó. 21 p.
Füzes-Abony felől m. á. v. hoz " 5 ó. 30 p.
Ohat—Köcs—Polgár felől vásártérre reggel " 7 ó. 50 p.
" " " m. á. v. hoz " 8 ó. — p.
Derecske-Nagy-Léta felől r. 7. o. 25 p. d. u. 8. ó. 18 p.

Jelentékeny

folyton emelkedő kereset

kinálkozik oly tisztességes uraknak (esetleg hölgyeknek is) akik jelenleg állás nélkül vannak.

Rokonszenves külső s beszéző tehetség egyedüli feltétel.

Ajánlatok a kiadóhivatalhoz intézendők.

Benczur Testvérek

Cementgyára Mogyoróskán

Zemplén vm. Pósta helyben.

Ajánl: Portland és Roman Cementet, palló és jardalemeket legjobb minőségben.

Viszonteladók is kerestettek.

SCHWARZ MÁRTON

Ingatlan- és Jelzálog-kölcsön

KÖZVETÍTŐ IRODÁJA

DEBRECZEN, Széchényi-utca 1813.

Földbirtokok, házak, erdők, tanyák,
kaszálók és szőlőskertek vétele, el-
adása és haszonbérbe adása

a leggyorsabban eszközölnének.

Jelzálog-kölcsönök

házakra és földbirtokokra 32 és 42
évi törlesztésre, kedvező törlesztési
feltételek mellett, gyorsan, pontosan
és diskréczió mellett eszközölnének.

Lakások kiadása
eszközölnetik.

Beiratások és felvilágosítások dijta-
lanul eszközölnének.

Dijak csak az ügyletek sikeres lebonyolítása után fizetendők.
Vidéki levelekre azonnali válasz adatik.

A járn
csak élcelő
ban nagy
parlamenti
Eddig senk
lis vasutak
keresni, m
szenzációb
mondás ta
resnek. Ali
viczinális
Apponyi la
megyei és
igyekeztén
nemzet fön
gyobb dics
hazafiságbo
Ha nincsen
kal. Minder
mert a nag
föltétlenül
az ország
ladnának,
kedve szeri
sem birán
elpusztulná
Jó, hogy a
hogy mind
talommal k
harcz ébren
nap uj izga
ségnek.

A DEBRE

Irt
Az any
melbedett sz
lesége beteg
— Fiu
Nertal
gyermeket a
Az orv
lát'a Henryt
hozzá :
— Neje
mit aggódnia
Miniba
— Jó
magát az éjj
Henry
A szülé
hallgatott. E
a kérdést :
— És
— A g
az orvos. —
ban majd ho
Majd holnap
egyedül mar
Az öreg
a titok nem
arcezzal ford
szakos hang